

HALDEN KOMMUNE
Miljø og landbruk

Nyhetsbrev fra landbrukskontoret juni 2026

Markvandring i Halden onsdag 3. juni klokken 17.00-20.00

Vertskap: Jonas Mustorp, Lundestadveien 45

Landbrukskontoret i samarbeid med Halden Bondelag og Norsk Landbruksrådgiving arrangerer markvandring onsdag 3. juni fra klokken 17.00-21.00.

Årets tema blir jordhelse, dyrking av fangvekster og driftsmetoden Karbon Agro. Fra Norsk Landbruksrådgiving kommer Else Villadsen.

Program:

- Status i åkeren ved NLR
- Jordhelse og erfaringer fra jordhelseskolen v/Else Villadsen og Jonas Mustorp
- Orienteringer fra Haldenvassdraget vannområde, Halden Bondelag og Landbrukskontoret i Halden

Servering av pizza, drikke og kaffe. Ta gjerne med klappstol

Tilbud om behandlet avløpslam fra Remmendalen renseanlegg

Halden kommune v/Remmendalen avløpsrenseanlegg tilbyr nå avløpslam i kvalitetsklasse 1 og 2, til jordbruksarealer i Halden kommune.

Slammet tilfredsstillter dagens krav til tungmetaller med god margin og har gode egenskaper som jordforbedringsmiddel og gjødsel på jordbruksarealer med skrin jord, leire eller sand. Slammet er hygienisert og stabilisert ved termofil utråtning i råtnetanker (biogassanlegg) ved renseanlegget. Den biologiske stabiliseringen gjør at spredning av slammet ikke medfører lukt, og av den grunn ikke trenger å tilsettes kalk. Se vedlagt infoskriv og slammeldingsskjema.

Bemanning på landbrukskontoret

Bjørnar Strøm Hågensen har tatt over stafettpinnen etter Harald Nøding Østvik, og er nå konstituert fagleder. Harald vil jobbe fulltid med skog, mens Bjørnar fortsatt vil ha ansvaret for viltforvaltning og saker etter jord- og konsesjonsloven i tillegg til faglederrollen. Andreas Lunder er landbruksrådgiver og svarer på alle typiske landbrukshenvendelser. I tillegg jobber Vibeke Julsrud 40 % som landbruksrådgiver. Kontaktinfo finner man nederst i nyhetsbrevet.

Film – miljøtiltak i jordbruket

Del gjerne denne filmen som forklarer «hvermannsen» hva miljøtiltak i jordbruket er. Filmen ble laget i 2021, og forteller på en enkel og pedagogisk måte om de ulike RMP-tiltakene. [Lenke til filmen finner du her](#)

Oppdatert brosjyren «Beitedyr og rovdyr»

Heftet «Beitedyr og rovdyr – samordnet informasjon» er oppdatert og lagt ut på nettsiden vår. Fra og med i år oppdateres brosjyren annet hvert år. Brosjyren inneholder blant annet informasjon om forvaltningen, ansvarsfordeling, informasjon om de ulike fellingsmetodene, skadefelling, erstatning, tilskudd og kontaktinformasjon. Brosjyren kan du laste ned fra [nettsiden til Statsforvalteren](#)

Tilbud til nye og uerfarne skogeiere i alle aldre

Skogselskapet arrangerer gratis skogkvelder tilpasset dem som har lite erfaring med skogbruk – enten man er helt fersk skogeier, har hatt skog en stund og ønsker mer kunnskap, eller planlegger å overta skog i framtiden. Se kommende arrangementer utover våren og til høsten, blant annet skogkvelder med fokus på foryngelse og ungskogpleie.

[Les mer på nyskogeier.no](https://nyskogeier.no)

Regionale miljøtilskudd 2026

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har publisert [nytt informasjonsmaterieell for søknadsomgangen 2026](#). Her kan man orientere seg om ordninger, foreløpige tilskuddssatser og endringer i regelverk.

The image shows the cover of a guide titled "Veileder for regionale miljøtilskudd 2026 for jordbruket i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus". The cover is light grey with a faint background illustration of a person's head and shoulders. In the top left corner, there is the logo of Statsforvalteren (the State Governor) for Østfold, Buskerud, Oslo and Akershus, which consists of a black circle containing a white lion rampant. Below the logo, the text "Statsforvalteren" and "i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus" is written. The main title "Veileder for regionale miljøtilskudd 2026" is prominently displayed in the center, with the subtitle "for jordbruket i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus" below it. Underneath the title, the text "Søknadsfrist: 15. oktober" is visible. In the bottom right corner, there is a small note: "Oppdatert mars 2026 Med forbehold om endringer som følge av jordbruksavtalen". At the bottom of the cover, there are three vertical rectangular images: on the left, a white goat in a field; in the middle, a close-up of a bumblebee on a pink flower; on the right, a hand holding soil with earthworms.

Nye regler for lagring og bruk av gjødsel 2025 – 2027 (gjødselbrukforskriften)

Fram til 2027 gjelder i hovedsak samme spredefrister og fosforgrenser som tidligere. Dette betyr at næringen og forvaltningen har fått knapp tid til å tilpasse seg den nye forskriften.

Fra 1. januar 2026 tredde nye krav for gjødselplanlegging i funksjon, og for 2026 blir det krav om å føre gjødseljournal.

Jordprøver tatt før forskriften trådte i kraft er i utgangspunktet gyldige. Det er fortsatt krav om at jordprøvene ikke kan være eldre enn 8 år. Men dersom man skal gjødsle og dokumentere etter balanseprinsippet kan jordprøvene ikke være eldre enn 4 år, og 4 år gjelder også dersom man til poteter eller grønnsaker skal gjødsle utover de fastsatte fosfornormene.

Det viktigste tiltaket hver enkelt bonde kan gjøre på kort sikt er å sørge for jord i god hevd. Den beste investeringen er å kalke opp jorda til optimale kalkverdier. pH er en viktig parameter for plantenes evne til å ta opp fosfor.

Å dokumentere avlingen på hvert enkelt skifte er også et viktig tiltak når vi nå skal berede grunnen for en ny forskrift. Uansett hvilken fosfor-tilnærming en velger vil avlingsregistrering være svært viktig for å optimalisere drifta.

Den nye forskriften vil også bety økt behov for spredeareal. Vi oppfordrer alle til å bruke tiden frem til 2027 godt, og lage en strategi sammen med sin rådgiver.

[Her finnes informasjon på Landbruksdirektoratet sine sider](#)

Eksempel: Svar på spørsmål etter gjødselbrukforskriften

Foretaket har sådd vårkorn, og har plan om å så høstraps (ev. annen høstvekst) dersom været tillater det. Det er dermed behov for å gjødsle mer enn den maksimale grensen for antall kilo fosfor per dekar per år.

Spørsmål: Skal dispensasjonssøknader innom kommunen først?

Svar: Nei. Dispensasjonssøknader etter § 20 sendes direkte til Statsforvalteren fra foretaket for behandling. Søknaden sendes til: sfospost@statsforvalteren.no

Spørsmål: Kan bonden søke om dispensasjon i forkant, slik at de har tillatelsen før de veit om sesongen tillater såing av høstveksten (når de veit at gjødslinga de gjør overstiger grensene)?

Svar: Ja, de kan søke på forhånd.

Søknad om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)

Les [tiltaksstrategien for SMIL-midler for kommunen](#) for mer informasjon om hva slags prosjekter det er mulig å søke tilskudd til. Søknadsfrist for SMIL-midler er løpende så lenge vi har midler.

Halden kommune har for 2026 ca. 1,8 millioner kroner til disposisjon til gode SMIL-tiltak, og venter på en mulig ekstra tildeling.

[Søk om SMIL-tilskudd!](#)

Søknad om tilskudd til drenering

For 2026 er det bevilget 151 millioner kroner til tilskudd til drenering nasjonalt. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tildelt 48 millioner kroner av disse. Den tildelte tilskuddsrammen dekker mindre enn halvparten av kommunenes innmeldte behov for 2026.

Halden kommune har mottatt 1,6 millioner kroner for 2026. Selv om vi har mange søknader på vent fra 2025 tar vi mot dreneringssøknader. Vi håper på at vi kan få en ekstra tildeling. For dreneringssøknader er det løpende behandling. Vi ber derfor om at søknadene er grundig utfylt med grøftkart og god beskrivelse av arbeidet og at arealet som omfattes av dreneringa ikke overskrider 100 dekar. Dette for å kunne tildele midler til flere prosjekter.

[Søk om dreneringstilskudd!](#)

Tilskudd til sikring av bekkekanter faller innenfor SMIL-ordningen.

Iddebekkene – nytt prosjekt med fordrøyning

Da Risum ungdomsskole og Kongeveien barneskole ble bygget, ble det ikke etablert fordrøyningsløsninger for å holde tilbake overvann fra eiendommen, og alt overvann føres i dag direkte ut i Risumbekken. Manglende overvannshåndtering oppstrøms bekkeløpet bidrar til høy vannstand og stor fart på vannet i bekken, med påfølgende erosjon nedstrøms i Risumbekken. Det jobbes nå for å få til en løsning der på Risum, som i sin tid ble etablert som en del av golfbanen, kan fungere som fordrøyning for avrenning fra skoleområdet. Haldensvassdraget vannområde har søkt om midler, og Miljødirektoratet har bevilget 400.000 kroner til planlegging og tiltak i Iddebekkene i 2026. Vannområdet ønsker å benytte noe av disse midlene til oppgradering av dammene.

Iddebekkenene er et av de fineste gjenværende større bekkesystem i jordbrukslandskapet i Oslofjordfylkene. Det er laget en forvaltningsplan for Iddebekkenene. Hovedmålsetningen er å sørge for at det verdifulle bekkelandskapet på Iddeletta skjøttes forsvarlig, med særlig vekt på biologiske mangfold, landskapsestetikk og kulturminner. I forvaltningsplanen pekes det på at det bør jobbes med følgende:

- Stabilisere bekkkant for å hindre erosjon
- Forbedre forholdene for fisk
- Bekjempe fremmedarter
- Tiltak for å fordrøye overvann og redusere avrenning av næringssalter

I tillegg er forvaltningsplanen et verktøy i kommunal saksbehandling, slik at dette verdifulle bekkesystemet forblir så intakt som mulig.

[Revidert forvaltningsplan fra 2025 kan du lese her](#)

Ta kontakt med landbrukskontoret dersom du som grunneier ønsker å bidra i arbeidet med forslag til tiltak eller gjennomføring av tiltak langs Iddebekkenene.

Utdeling av gratis trær til grunneiere i Østfold

Vannområdene i Østfold har fått tilskudd fra Miljødirektoratet til å kjøpe inn trær som kan deles ut til grunneiere som vil plante trær langs vassdrag. Samtidig er det mulig å få SMIL-tilskudd til utplantingsjobben.

Flere steder kan det være nyttig å se både skjøtsel og nyplanting i sammenheng. Når trær langs elvekanten blir for store og gamle, er det fare for at de velter ut og bidrar til mer erosjonsskader. Vi tenker det vil være fornuftig å både fjerne trær som skaper problemer og å plante nye trær som kan bidra til å binde elvekanten, helst over flere eiendommer.

[Les mer på sidene til Haldensvassdraget vannområde](#)

Floghavre

Landbrukskontoret har mottatt nytt uttrekk fra Mattilsynet over eiendommer i Halden kommune som registrert med floghavre. Det er driftsansvarlig for landbrukseiendommen som skal sørge for årlig floghavrekontroll på all dyrka mark med unntak av flerårig eng.

Ved kjennskap til (eller mistanke om) floghavre, skal du melde fra til kommunen. Meldingen skal følges av en planteprøve og registrerings skjema ved funn av floghavre. [Mattilsynet](#) sine nettsider har fylldig informasjon om kontroll og meldeplikt, forebyggende tiltak, bekjemping og offentlig kontroll for å komme ut av floghavregisteret. Ta kontakt med landbrukskontoret om du er usikker på status for floghavre på din eiendom.

Jordleieavtale

Skal du leie ut jordbruksarealet eller er det på tide å fornye avtalen?

[Jordloven](#) stiller krav om at jordbruksareal skal drives. Driveplikten kan oppfylles enten ved at eieren driver arealet selv, eller ved at arealet leies bort. Om arealet leies bort stiller bestemmelsen krav til innholdet i leieavtalen. Avtalen må ha en varighet på minst 10 år, uten at grunneier har mulighet til å si den opp. Avtalen må også føre til driftsmessig gode løsninger, og den må være skriftlig. Lenger leieperiode enn 10 år krever konsesjonsbehandling. Inngåelse av ny 10 års avtale etter utløpet av den første er ikke konsesjonspliktig. Kopi av jordleieavtalen sendes til kommunen.

[Finn forslag til jordleieavtale hos kommunen.](#)

Innovasjon Norge

Skal du investere i din landbrukseiendom for å effektivisere driften eller øke produksjonen? Kanskje du må foreta mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte?

Det kan gis tilskudd til investeringer i driftsbygninger, fôrlager og andre produksjons- eller lagerbygg for korn, potet, frukt og bær, samt tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter og faste installasjoner til vanningsanlegg.

Du kan lese mer om [prioriteringer for landbruksmidler 2026](#) på Innovasjon Norge sine nettsider.

Nytt elektronisk skjema ved søking om nydyrking

Landbruksdirektoratet har utarbeida et digitalt skjema når det skal søkes om nydyrking.

Ved søking om nydyrking, skal du registrere og legge ved de samme vedleggene som tidligere. [Se mer hva som trengs i søknad om nydyrking.](#)

Skal du nydyrke? [Søk om nydyrking hos Landbruksdirektoratet.](#)
[Les forskrift om nydyrking hos Lovdata.](#)

Viltvakt

Kommunens viltvaktnummer er 969 43 044. Dette nummeret brukes ved observasjon av skadet, sykt eller dødt vilt. Ved påkjørsel av vilt, ring politiet på 02800. Politiet varsler deretter viltvakt.

Villsvin i Halden

Jegere som sender inn fullstendige prøvesett fra villsvin felt under jakt i Norge, kan få godtgjørelse. Innsender får også gratis undersøkelse av slaktet for trikiner. Prøvesett kan du hente på landbrukskontoret i Storgata 7, men husk å gjøre en avtale med viltforvalter da resepsjonen er stengt. Godtgjørelsen er på 3000 kroner for hanndyr og 5000 kroner for sugge. Det er i tillegg innført en ordning hvor grunneiere kan få godtgjørelse på 4000 kroner pr. felte villsvin på sin eiendom. Mattilsynet har innført nye krav for å få godtgjøring. Alle jegere må registrere fellingssted med stedsangivelse i Hjorteviltregisteret ved å angi i kart, koordinater, eller min-posisjon-knappen. Informasjon om grunneiers navn og kontaktinformasjon må være med i søknadsskjemaet. I tillegg skal man legge til bilde(r) med funnsted og geolokasjon. [Les mer om godtgjøringsordningen her.](#)

Hvem gjør hva på landbrukskontoret?

Bjørnar Strøm-Hågensen	Fagleder. Jakt og viltforvaltning, konsesjon- og delingssaker, naturmangfold	477 92 340	bjornar.strom.hagensen@halden.kommune.no
Harald Nøding Østvik	Skogbruk, nydyrking og jordlovsaker	951 43 054	Harald.noding.ostvik@halden.kommune.no
Vibeke Julsrud	Tilskuddsordninger i jordbruket, friluftsliv og naturmangfold	928 60 482	Vibeke.Julsrud@halden.kommune.no
Kari Elisabeth Schjerpen	Tilskuddsordninger i jordbruket, Innovasjon	476 93 270	Kari.schjerpen@halden.kommune.no

	Norge, friluftsliv og naturmangfold		
Andreas Lunder	Tilskuddsordninger i jordbruket, friluftsliv og naturmangfold	920 42 754	andreas.lunder@halden.kommune.no

Nyttige maler og lenker

 Vil du å låne bor til jordprøvetaking? Landbrukskontoret har bor til utlån og esker, så ta kontakt!

 Har du alt av lovpålagt kompetansekrav og bevis som trengs for å handtere alt utstyr du bruker? [Se alle nyttige og lovpålagte kurs NLR arrangerer!](#)

 Handtering av plantevernmidler og journalføring: [Last ned mal plantevernjournal og les mer om sikre handtering av plantevern hos NLR.](#)

 Driveplikt og jordleieavtaler: [Les mer og finn mal for jordleieavtale hos kommunen.](#)

 Pollinatorvennlighet på eiendommen: [Les mer om hvordan du unngår spredning av fremmede arter fra hagen din og hvilke tiltak du kan gjøre for å ha en insektsvennlig hage.](#)

 Viktige frister og søknadsskjemaer: [Se oversikt over frister til viktige ordninger hos Landbruksdirektoratet.](#)

Aktuelle arrangementer:

- Inspirasjonsturer om lokalmat og næringsutvikling i landbruket – 26. mai – 26. september. [Les mer her.](#)
- Formidlingskonferansen SKOG 10.-11. Juni – for skog- og treinteresserte på Vitenparken i Ås. [Les mer her](#)
- Permakulturfestival på Bøensætre 30. Juli – 2. august. [Les mer her.](#)
- Markvandring i regi av Halden Bondelag, Halden kommune og Norsk Landbruksrådgiving onsdag 3. juni fra klokken 17.00-21.00. Vertskap: Jonas Mustorp, Lundestadveien 45
- Naturvernforbundet i Halden arrangerer ulike aktiviteter på Ulveholtet i sommer. De vil gjerne gjenskape den gamle enga som en slåtteng, og vil derfor prøve på å slå enga med ljà i sensommer. Først så vil vi finne ut hva slags vekster som finnes der nå. Søndag 21. juni: Botanikkur til slåttenga på Ulveholtet. 22. - 23. august: Slåttekurs på Ulveholtet med overnatting.

Tidligere nyhetsbrev

Finner du på [kommunens nettside.](#)